

Frågor och svar om Juridisk vägledning för införande av e-legitimering och e-underskrifter

Varför behövs en vägledning för införande av e-legitimering och e-underskrifter?

E-legitimering och e-underskrifter är ett av digitaliseringens guldägg – de är centrala funktioner för att kunna erbjuda säkra tjänster till medborgare och företag. Allt fler organisationer erbjuder e-tjänster som kräver e-legitimering eller e-underskrifter, och de som inte redan gör det är i startgroparna.

Införandet är en komplicerad process utifrån flera perspektiv - tekniskt, juridiskt och inte minst från ett säkerhetsperspektiv. Vägledningen ger stöd från alla dessa perspektiv så att myndigheterna inte ensamma behöver ta fram svar på alla frågor. Det är viktigt att en organisation som ska införa e-legitimering och e-underskrift är förberedd på ett bra sätt, både för att kunna göra en korrekt kravställning och upphandling av tjänsterna och för att kunna garantera rätt säkerhetsnivå när tjänsterna är i drift.

Vad är det som är så komplicerat?

Det har skett ett skifte i teknik och parter de senaste åren. Myndigheter, kommuner och landsting måste skapa sig en helhetsbild över parterna, vem som gör vad och vem är ansvarig. Det är många aktörer inblandade - användaren, myndigheten som erbjuder e-tjänster (förlitande part) och utfärdare av e-legitimationer för att nämna några, det finns många fler.

Det är viktigt att få till tydliga avtal och bra rutiner. Då får man också samhällets straffrättsrättsliga skydd mot manipulationer, förnekanden och missbruk. Vägledningen tar upp det straffrättsliga skydd som samhället faktiskt erbjuder vid e-legitimering och e-underskrifter. Brottsbalkens bestämmelser ändrades 2013 just för att utan tvekan ge skydd mot tekniska manipulationer, förnekanden och missbruk.

Vad är syftet med vägledningen?

I första hand är syftet att ge stöd i införandet av e-legitimering och e-underskrifter och därmed förenkla för myndigheterna. I förlängningen är syftet också att bidra till att skapa en samsyn bland samhällets aktörer, särskilt inom offentlig sektor, om funktion, juridik och säkerhet för e-legitimering och e-underskrifter. Det kan ge flera vinster, nämligen att

- kravställningen förenklas och harmoniseras vilket ger leverantörer möjlighet att erbjuda samordnade tjänster av hög kvalitet

- funktionerna för att legitimera sig och skriva under ser likadana ut från tjänst till tjänst vilket underlättar för användarna att förstå hur de ska hanteras
- säkerhetsbehoven blir också analyserade och beaktade på ett enhetligt sätt vilket förenklar för organisationerna att erbjuda robusta och säkra tjänster.

Hur kan vägledningen användas?

Vägledning ska kunna användas som

- stöd för den som behöver en övergripande bild av rättsfrågor och säkerhetsfrågor inom området
- praktisk handledning med konkreta råd om införande och utformning
- informationskälla med hänvisningar om var man kan läsa mer.

Vad innehåller vägledningen?

E-legitimering och e-underskrift är komplexa funktioner där flera aspekter behöver omhändertas. Vägledningen förklarar

- hur dessa funktioner är uppbyggda
- vilka rättsregler som aktualiseras
- vilka säkerhetsåtgärder som behöver vidtas.

Vägledningens avslutande kapitel handlar mer konkret om vad myndigheterna bör göra och innehåller tre checklistor:

1. Checklista för förlitandeavtal (e-legitimering)
2. Checklista för avtal om underskriftstjänst
3. Juridisk checklista för bevarande och gallring

Vem eller vilka yrkesgrupper vänder sig vägledningen till?

Vägledningen vänder sig främst till offentlig sektor. Mycket i vägledningen är även relevant för privata aktörer.

Vägledningen är i första hand riktad till jurister, men även till alla andra grupper som är involverade. För att framgångsrikt införa funktioner för e-legitimering och e-underskrift är ett nära samarbete mellan många olika yrkesgrupper nödvändigt. Det gäller t.ex.:

- jurister
- informationssäkerhetsansvariga
- verksamhetsutvecklare
- arkitekter
- arkivarier
- kommunikatörer
- upphandlare.

Alla dessa grupper är därför i någon mån målgrupp och vägledningen är tänkt att underlätta samarbetet dem emellan. Vissa delar är skrivna främst med jurister i åtanke.

Hur har vägledningen tagits fram?

Vägledningen har tagits fram av eSams rättsliga expertgrupp i samarbete med E-legitimationsnämnden och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Även banksidan, som är den aktör som till drygt 90 procent förser användarna med e-legitimationer, har lämnat synpunkter och bidragit i arbetet.

Det är eSams styrgrupp som har beslutat vägledningen. I styrgruppen ingår 20 myndigheters generaldirektörer samt chefen för Sveriges kommuner och landstings (SKL:s) avdelning för digitalisering.

Det är en styrka att så många står bakom vägledningen, det bidrar till att skapa samsyn och trygghet bland alla inblandade parter.

Några begrepp

E-legitimering

Vid e-legitimering styrker personen sin identitet. I vägledningen ges följande definition:

”Med e-legitimering menas att innehavaren av en e-legitimation använder den för att visa vem han eller hon är.”

E-underskrift

En e-underskrift motsvarar det man gör när man skriver under dokument. I vägledningen ges följande definition:

”Med e-underskrift menas uppgifter i elektronisk form som är fogade till eller logiskt knutna till andra uppgifter i elektronisk form för att säkerställa de senares ursprung eller dataintegritet.”

Några av parterna

- Användare - den som använder sig av en e-legitimering eller e-underskrift i samband med att hen använder en e-tjänst
- Förlitande part - myndigheten som tillhandahåller en e-tjänst där legitimering eller e-underskrift krävs
- Utfärdare av e-legitimationer
- Leverantör av identitetsintyg
- Underleverantörer